

NORMERING VAN GELUID ONDER DE OMGEVINGSWET – JURIDISCH KADER EN PRAKTIJKCASUSSEN

12 juni 2025

mr. Rachid Benhadi

Hekkel

man advocaten | notarissen

**DUIDELIJK
HEKKELMAN.**

PROGRAMMA

- Deel I: korte inleiding juridisch kader op hoofdlijnen
- Deel II: focus op normering van geluid van 'activiteiten' in het omgevingsplan
- Deel III: bespreking verschillende praktijkcasussen

DEEL I: INLEIDING OP HOOFDLIJNEN

SYSTEMATIEK

Oud recht:

Normering en regulering wegen, spoorwegen en industrieterreinen

- Wet geluidhinder (Wgh) en hoofdstuk 11 Wet milieubeheer (Wm) kennen specifieke geluidnormen en instructieregels waaraan getoetst moet worden bij vaststelling ruimtelijke plannen (o.a. bestemmingsplannen) en omgevingsvergunningen milieu (vgl. art. 2.14 Wabo jo Wgh)
- Wgh en H11 Wm zien op beperkt aantal bronnen, namelijk:
  - gezoneerde industrieterreinen,
  - wegen en
  - spoorwegen
- Onder omgevingswet vervalt Wgh (maar ook weer niet helemaal, zie art. 3.6 Aanv.wet geluid) en H11 Wm

SYSTEMATIEK

Oud recht:

Normering en regulering inrichtingen

- Activiteitenbesluit kent rechtstreeks werkende geluidregels en -normen voor type A- of B-inrichtingen (art. 2.16b jo 2.17 e.v. Activiteitenbesluit), met bevoegdheid voor B&W om bij maatwerkvoorschrift af te wijken (art. 2.20 Activiteitenbesluit)
- Type C-inrichtingen: geluidnormering via de omgevingsvergunning milieu (met gebruikmaking van de buitenwettelijke Handreiking industrielawaai en vergunningverlening 1998)

SYSTEMATIEK

Oud recht:

Restcategorie

- Activiteiten die aanzienlijke geluidhinder kunnen opleveren, maar waarvoor geen geluidnormen gelden.
- Voorbeelden: het openbare skatepark, de voetbalkooi, de speeltuin, het bootcamp-uurtje buiten op gemeentelijk openbaar groen etc.

SYSTEMATIEK – DECENTRALISATIE NORMERING GELUID

- Rijk stelt instructieregels voor geluid en laat verdere normering en invulling geluidregels over aan gemeenten
  - H5 Besluit kwaliteit leefomgeving
- **Gevolg:** aanzienlijk **meer** afwegingsruimte voor gemeenten om gebiedsgericht geluidbeleid juridisch bindend handen en voeten te geven d.m.v. het omgevingsplan (en BOPA)
  - Maatwerk: verschillende niveaus van differentiatie van globaal naar zeer gedetailleerd (kavel-/bronniveau)
- Belangrijke rol weggelegd voor **omgevingsplan** (en BOPA)-> **vergaande** integratie ruimtelijke ordening en geluidnormering
  - In het omgevingsplan worden functies aan locaties toegedeeld en daarmee samenhangende geluidregels
  - Geluidregels kunnen gedetailleerd afgestemd worden op toegelaten activiteiten

*"Geluidregels kunnen (in het omgevingsplan, toevoeging RB) **net als bouwregels gedifferentieerd** worden naar locaties, tot het niveau van **individuele activiteiten** toe." (Stb. 2018, 292, p. 352)*

GEZONDHEID EEN BELANGRIJK ASPECT

- **Wetgever heeft meer aandacht voor geluid en impact daarvan op omgeving en gezondheid**

Nota van Toelichting Besluit kwaliteit leefomgeving (Stb. 2018/292, p. 351):

*"Geluid heeft grote invloed op de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Mensen ervaren geluid als een directe, negatieve invloed op het welzijn en op den duur treedt schade op aan de gezondheid. Langdurige blootstelling aan geluid kan naast welzijnseffecten, zoals **hinder en slaapverstoring**, ook meer klinische effecten veroorzaken. Uit onderzoek blijkt dat langdurige blootstelling aan overmatige geluidbelasting de kans op **hoge bloeddruk en hart- en vaatziekten** vergroot. Daarnaast zijn er aanwijzingen dat langdurige blootstelling aan geluid kan leiden tot cognitieve effecten zoals verminderde leesvaardigheid bij schoolkinderen."*

Geluid speelt dan ook bijna altijd een rol bij nieuwe ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving, maar ook in de bestaande omgeving.

DEEL II – NORMERING VAN GELUID VAN ACTIVITEITEN IN HET OMGEVINGSPLAN

INLEIDING

INSTRUCTIEREGELS GELUID - OMVANGRIJK

AFDELING 3.5 GELUID DOOR WEGEN, SPOORWEGEN EN INDUSTRIETERREINEN

- § 3.5.1 Algemene bepalingen
- § 3.5.2 Geluid door gemeentewegen, lokale spoorwegen en waterschapswegen
- § 3.5.3 Geluid door rijkswegen en hoofdspoorwegen
- § 3.5.4 Geluidproductieplafonds als omgevingswaarden
  - § 3.5.4.1 Algemene bepalingen
  - § 3.5.4.2 Vaststellen van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden
  - § 3.5.4.3 Werking van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden
  - § 3.5.4.4 Financiële doelmatigheid geluidbeperkende maatregelen
- § 3.5.5 Besluit tot vaststelling van geluidwerende maatregelen

HOOFDSTUK 5 OMGEVINGSPLANNEN

AFDELING 5.1 INSTRUCTIEREGELS MET HET OOG OP EEN EVENWICHTIGE TOEDELING VAN FUNCTIES AAN LOCATIES

(...)

§ 5.1.4.2 Geluid door activiteiten

§ 5.1.4.2.1 Algemene bepalingen

§ 5.1.4.2.2 Geluid door activiteiten, anders dan door specifieke activiteiten

§ 5.1.4.2.3 Geluid door specifieke activiteiten

§ 5.1.4.2a Geluid door wegen, spoorwegen en industrieterreinen

§ 5.1.4.2a.1 Algemene bepalingen

§ 5.1.4.2a.2 Geluid door industrieterreinen met geluidproductieplafonds als omgevingswaarden

§ 5.1.4.2a.3 Geluid door wegen en lokale spoorwegen zonder geluidproductieplafonds als omgevingswaarden

§ 5.1.4.2a.4 Geluidgevoelige gebouwen in geluidaandachtsgebieden

§ 5.1.4.2a.5 Indirecte akoestische effecten van veranderend verkeer

§ 5.1.4.2a.6 Indirecte akoestische effecten van wijziging in de geluidoverdracht

SYSTEMATIEK

Geluidregels H3 Bkl -> toegespitst op **specifieke bronnen**, namelijk industrieterreinen, wegen en spoorwegen (instructieregels over de bron zelf)

Geluidregels H5 Bkl -> toegespitst op (**1**) toelaten van gevoelige functies in de nabijheid van de in H3 benoemde bronnen (wegen, spoorwegen en industrieterreinen) en (**2**) instructieregels over overige bronnen (**activiteiten**) die geluid kunnen veroorzaken

Vandaag:

- Vanwege de vele praktijkvragen focus op cat. 2: instructieregels over '**activiteiten**' die geluid kunnen veroorzaken;

INSTRUCTIEREGELS NORMERING GELUID VAN ACTIVITEITEN NADER BEZIEN

INSTRUCTIEREGELS GELUID I.R.T. EVENWICHTIGE TOEDELING VAN FUNCTIES AAN LOCATIES

- **ETFAL** = evenwichtige toedeling van functies aan locaties
- Artikel 4.2 lid 1 Omgevingswet: *"Het omgevingsplan bevat voor het gehele grondgebied van de gemeente **in ieder geval** de regels die nodig zijn met het oog op **een evenwichtige toedeling van functies aan locaties**."*

- Afdeling 5.1 Bkl, opschrift: *'Instructieregels met het oog op **een evenwichtige toedeling van functies aan locaties**'*

- **Paragraaf 5.1.4.2 Bkl: 'Geluid door activiteiten'**

- **Omgevingsplan / BOPA**

INSTRUCTIEREGELS GELUID I.R.T. EVENWICHTIGE TOEDELING VAN FUNCTIES AAN LOCATIES

Enkele vragen i.r.t. instructieregels par. 5.1.4.2 Bkl:

- wat zijn 'activiteiten' in de zin van H5 van het Bkl?
- zijn de instructieregels voor de normering van geluid van activiteiten uitputtend?
- hoe zit het met niet aangewezen geluidgevoelige objecten en terreinen? Denk aan bedrijfsruimtes, campingterreinen, tuinen etc.?
- mogen/moeten niet wettelijk genormeerde geluidverschijnselen (bijv. laagfrequent geluid) worden genormeerd in het omgevingsplan?
- instructieregels uit H5 Bkl voor geluid zien op de normering van **immissies**. Hoe zit het met de normering van **emissies** (=bronnen)?
- nu geluidimmissienormen worden opgenomen in het omgevingsplan, welke ruimte (of noodzaak) is er of blijft er nog over om geluidvoorschriften te verbinden aan een omgevingsvergunning voor een MBA?
- wel of geen geluid(immissie)voorschriften verbinden aan de BOPA (instructieregels omgevingsplannen van overeenkomstige toepassing op BOPA'S)?

HET BEGRIP 'ACTIVITEITEN' ALS AANKNOPINGSPUNT VOOR NORMERING GELUID IN HET OMGEVINGSPLAN

INSTRUCTIEREGELS GELUID

Artikel 5.55 (**toepassingsbereik**)

Artikel 5.55 (toepassingsbereik)

"1. Paragraaf 5.1.4.2 is van toepassing op het toelaten:

- a. op een locatie van **een activiteit**, anders dan het wonen, die geluid veroorzaakt op een geluidgevoelig gebouw dat is toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit; of*
- b. van **een geluidgevoelig gebouw** waarop geluid wordt veroorzaakt door een activiteit, anders dan het wonen, die op een locatie is toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit."*

Kortom: instructieregels geluid (par. 5.1.4.2) zijn (pas) van toepassing als:

1. het omgevingsplan (of BOPA) een geluidveroorzakende activiteit toelaat **én** die leidt tot een geluidbelasting op een (planologisch toegelaten) geluidgevoelig gebouw, of
2. het omgevingsplan (of BOPA) een geluidgevoelig gebouw mogelijk maakt **én** dat geluidgevoelige gebouw geluidbelasting ondervindt van een (planologisch toegelaten) activiteit.

INSTRUCTIEREGELS GELUID - ACTIVITEITEN

- **Hamvraag:** wat is een geluidveroorzakende '**activiteit**'
- Bkl bevat geen definitie
- Conceptversie Bkl: 'bedrijfsmatige activiteit' → maar dit uitgangspunt is verlaten

Stb. 2018, 292, p. 707:

*"Paragraaf 5.1.4.2 is van toepassing op het geluid door activiteiten, **anders dan het wonen**, op een geluidgevoelig gebouw of in geluidgevoelige ruimten van een in- of aanpandig geluidgevoelig gebouw. **De instructieregels gelden zowel bij het toestaan van de activiteit, als bij het toestaan van geluidgevoelige gebouwen in de nabijheid van de activiteit.***

(...)

*Verder kan paragraaf 5.1.4.2 **van toepassing zijn op het geluid afkomstig van alle denkbare activiteiten, zoals bedrijven en instellingen, maar ook groen of speeltuinen.** Afhankelijk van de toegestane gebruiksmogelijkheden zal het stellen van waarden voor het geluid afkomstig van sommige functies, zoals groen, niet nodig zijn."*

Par. 5.1.4.2 ziet niet op wonen als activiteit (art. 5.55 Bkl), m.u.v. een bedrijf aan huis

INSTRUCTIEREGELS GELUID I.R.T. EVENWICHTIGE TOEDELING VAN FUNCTIES AAN LOCATIES

Essentie instructieregels geluid:

- art. 5.59 Bkl: verplichting voor gemeenteraad om – kort gezegd – bij vaststellen omgevingsplan rekening te houden met geluid van activiteiten
- Door middel van het stellen geluidregels (o.a. immissienormen voor geluidbelasting) in het omgevingsplan wordt **enerzijds** recht gedaan aan de belangen van (o.a. bedrijfsmatige) activiteiten en **anderzijds** recht gedaan aan het belang van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van geluidgevoelige objecten
  - Verplichting werkt dus twee kanten op: **(1)** bescherming belang (bedrijfsmatige) activiteiten én **(2)** bescherming belang geluidgevoelige functies

INSTRUCTIEREGELS GELUID I.R.T. EVENWICHTIGE TOEDELING VAN FUNCTIES AAN LOCATIES

- Systeem van standaardwaarden (artikel 5.65 Bkl) en grenswaarden (artikel 5.66 Bkl) voor geluid
- **Let op:** betreft systeem van instructieregels → dus **GEEN** sprake van rechtstreeks werkende burgers c.q. bedrijven bindende regels
- Moeten vertaald worden naar omgevingsplanregels → juridische binding
- Belangrijk verschil met rechtstreeks werkende geluidregels (art. 2.17 e.v. Activiteitenbesluit) voor inrichtingen

STANDAARDWAARDEN EN GRENSWAARDEN

Artikel 5.65 (standaardwaarden en grenswaarden voor geluidgevoelige ruimten binnen in- en aanpandige geluidgevoelige gebouwen)

1. Een omgevingsplan bevat:

- als waarden de standaardwaarden, bedoeld in tabel 5.65.1, voor het toelaatbare geluid door een activiteit op een geluidgevoelig gebouw; en
- als waarden de grenswaarden, bedoeld in tabel 5.65.2, voor het toelaatbare geluid in geluidgevoelige ruimten binnen in- en aanpandige geluidgevoelige gebouwen.

Tabel 5.65.1 Standaardwaarde toelaatbaar geluid op een geluidgevoelig gebouw

	07.00 – 19.00 uur	19.00 – 23.00 uur	23.00 – 07.00 uur
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ als gevolg van activiteiten	50 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
Maximaal geluidniveau L_{Amax} veroorzaakt door aandrijfgeluid van transportmiddelen	--	70 dB(A)	70 dB(A)
Maximaal geluidniveau L_{Amax} veroorzaakt door andere piekgeluiden	--	65 dB(A)	65 dB(A)

Tabel 5.65.2 Grenswaarde toelaatbaar geluid in geluidgevoelige ruimten binnen in- en aanpandige geluidgevoelige gebouwen

	07.00 – 19.00 uur	19.00 – 23.00 uur	23.00 – 07.00 uur
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
Maximaal geluidniveau L_{Amax} veroorzaakt door aandrijfgeluid van transportmiddelen	--	55 dB(A)	55 dB(A)
Maximaal geluidniveau L_{Amax} veroorzaakt door andere piekgeluiden	--	45 dB(A)	45 dB(A)

INSTRUCTIEREGELS GELUID I.R.T. EVENWICHTIGE TOEDELING VAN FUNCTIES AAN LOCATIES

Artikel 5.66 (flexibiliteit – afwijken van standaardwaarden tot grenswaarden)

*"1. Een omgevingsplan kan, gelet op de **aard** of **locatie** van de **activiteit** of **cumulatie**, **andere waarden** bevatten dan de standaardwaarden, bedoeld in artikel 5.65, eerste lid, aanhef en onder a, tweede, derde, of vierde lid.*

*2. Een omgevingsplan bevat op grond van het eerste lid **alleen hogere waarden**:*

- a. als dat niet leidt tot een overschrijding van de grenswaarden, bedoeld in tabel 5.66, in geluidgevoelige ruimten binnen geluidgevoelige gebouwen, anders dan binnen in- en aanpandige geluidgevoelige gebouwen.*
- b. op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit op grond van het omgevingsplan, een omgevingsvergunning of een maatwerkvoorschrift voor een activiteit een hogere waarde gold en de waarde niet hoger is dan de grenswaarde, zijnde de waarde die op grond van het omgevingsplan, de omgevingsvergunning of het maatwerkvoorschrift was toegelaten."*

GELUIDNORMERING OMGEVINGSPLAN

- Uitgangspunt: geluid van activiteiten wordt genormeerd in het omgevingsplan
- **Eerbiedigende werking** voor bestaande activiteiten (art. 5.66 lid 2 Bkl)
- Art. 5.67 – 5.72 Bkl –> verschillende flexibiliteitsbepalingen, waaronder bevoegdheid om geen geluidwaarden (ex art. 5.65 Bkl) op te nemen in omgevingsplan

"Artikel 5.70 (flexibiliteit – geen waarden)

In afwijking van artikel 5.65 kan een omgevingsplan, gelet op de aard of locatie van de activiteit, geheel of gedeeltelijk geen waarden bevatten."

- Vereist zorgvuldige motivering

GELUIDNORMERING OMGEVINGSPLAN

In het omgevingsplan kunnen ter uitvoering van de regels over geluid in Bkl (grofweg) drie soorten regels opgenomen worden:

- **Uitgangspunt: immissienormen** voor geluid opnemen in het omgevingsplan
  - Instructieregels Bkl zien op uitsluitend immissienormen

Met toepassing van artikel 5.71 Bkl kunnen andere regels dan immissienormen worden vastgelegd

"Artikel 5.71 (flexibiliteit – andere regels dan waarden)

Een omgevingsplan kan in plaats van de waarden, bedoeld in artikel 5.65, andere regels bevatten."

Bijv.:

- Regels die activiteiten toelaten op een bepaalde locatie en waarbij voldoende afstand (**zonering**) tussen de geluidbelastende en de geluidgevoelige functie wordt aangehouden
- **Emissienormen** voor geluid

INSTRUCTIEREGELS GELUID UITPUTTEND?

INSTRUCTIEREGELS GELUID UITPUTTEND?

Enkele vragen:

- Verhouding instructieregels geluid tot 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties': is de regeling in het Bkl uitputtend voor geluid?
- Is de in het Bkl gegeven opsomming van 'geluidgevoelige gebouwen' limitatief?
- Moet bij de vaststelling van een omgevingsplan rekening worden gehouden met de geluidbelasting ter plaatse van andere (niet in het Bkl genoemde) gebouwen (bijv. kantoor, hotel etc.)? Is er ruimte om in het omgevingsplan ook geluidnormen op te nemen ter bescherming van niet in het Bkl genoemde gevoelige functies (zoals bijv. een kantoor of hotel)?
- Mogen/moeten niet wettelijk genormeerde geluidverschijnselen (bijv. laagfrequent geluid) worden genormeerd in het omgevingsplan?

INSTRUCTIEREGELS GELUID UITPUTTEND?

Geluidgevoelige objecten

Voorbeeld hotel en kantoor. Geen geluidgevoelige gebouwen als bedoeld in art. 3.21 Bkl (zie definitie 'geluidgevoelig gebouw' achterin het Bkl).

*"Een gebouw of een deel van een gebouw met een andere functie dan de genoemde functies in dit lid, is **geen geluidgevoelig gebouw**. Een voorbeeld daarvan zijn stratinrichtingen, die een celfunctie hebben. Ook gebouwen met een industriefunctie (bijvoorbeeld een productiehal) of een logiesfunctie (zoals een hotel of recreatiewoning) zijn geen geluidgevoelig gebouw." (NvT 2018/292, p. 709).*

Kortom: Geen verplichting om o.g.v. Bkl geluidbelasting ter plaatse van het hotel/kantoor te beoordelen en geen verplichting om geluidnormen in het omgevingsplan op te nemen om hotel/kantoor te beschermen tegen geluidhinder

Maar let wel: norm van een 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties' brengt wel onderzoeksplicht met zich mee (en onder omstandigheden normeringsplicht)

INSTRUCTIEREGELS GELUID UITPUTTEND?

NvT 2018/292, p. 354:

"Het geluidniveau op de gevel van andere gebouwen, zoals **kantoren of hotels**, of op locaties zonder gebouwen, zoals **natuur- en recreatiegebieden**, vormt **geen onderwerp van de instructieregels**. Dit wordt overgelaten aan de decentrale overheden in lijn met het subsidiariteits- en proportionaliteitsbeginsel dat is verankerd in artikel 2.3 van de wet. **Wel brengt het wettelijke vereiste van evenwichtige toedeling van functies aan locaties met zich dat het bevoegd gezag zich rekenschap geeft van de gevolgen van activiteiten die geluid produceren voor de niet van rijkswege beschermde gebouwen en locaties.**"

Vgl. AbRS 7 juli 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BN0443:

"In dit verband is van belang dat weliswaar een kantoor **in de Wet geluidhinder niet is aangemerkt als geluidgevoelig object**, maar zoals is geoordeeld in de uitspraak van 15 januari 2003 inzake nr. 200200707/1, Rucphen, dienen bedrijfsruimten waar gedurende een langere periode van de dag personen verblijven die een zekere bescherming tegen onaanvaardbare geluidhinder behoeven, **wel als geluidgevoelig te worden aangemerkt**, zij het dat die ruimten niet dezelfde bescherming behoeven te krijgen als in het geval van een woning of een andere geluidsgevoelige bestemming."

INSTRUCTIEREGELS GELUID UITPUTTEND?

Hetzelfde geldt voor (bijv.) dierenverblijven

AbRS 27 december 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3542

Volgens appellant "beïnvloedt de toename van de geluidbelasting het vermeerderingsvermogen en welbevinden van de honden in zijn hondenfokkerij".

AbRS:

*"Voor zover aan de orde dient die beoordeling tevens te zien op in de **sectorale wetten niet betrokken** aspecten, zoals in dit geval de door [appellant sub 2] **gestelde negatieve invloed van de toegenomen geluidbelasting op zijn hondenfokkerij**. Een en ander ook **cumulatief** en - eveneens voor zover aan de orde - samen met andere voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse relevante aspecten. Het bestreden besluit verdraagt zich daarom niet met artikel 3:2 van de Awb."*

INSTRUCTIEREGELS GELUID UITPUTTEND?

En hoe zit het met niet wettelijk genormeerde geluidverschijnselen? Bijv. laagfrequent geluid (LFG)?

Vgl. norm van een 'goede ruimtelijke ordening'. Huidige stand jurisprudentie: AbRS 6 december 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3345:

"Tijdens de (...) zitting heeft de StAB toegelicht dat, om te kunnen beoordelen of deze toename van laagfrequent geluid zich daadwerkelijk voordoet en of deze toename vanuit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar is, metingen zullen moeten worden verricht aan de brug, zodat een oordeel kan worden gevormd over de huidige mate van hinder van het laagfrequente geluid van de voegovergangen in het brugdek en vervolgens kan worden beoordeeld of een mogelijke toename van hinder van laagfrequent geluid als gevolg van het plan uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening nog aanvaardbaar kan worden geacht. Nu de raad voorafgaand aan de planvaststelling een dergelijk onderzoek niet heeft verricht, is de Afdeling van oordeel dat het bestreden besluit op dit punt niet met de vereiste zorgvuldigheid is voorbereid."

LFG speelt o.a. bij:

- evenementen;
- scheepvaart;
- helikopters ("rattle noise") (actueel anno 2025 vanwege uitbreidingsplannen defensie en laagvliegen)

INSTRUCTIEREGELS GELUID UITPUTTEND?

Inmiddels ook toegevoegd aan NvT:

*"Daarnaast waren er verzoeken van vooral decentrale overheden om bepaalde regelingen te kunnen opnemen in het omgevingsplan, **bijvoorbeeld voor laagfrequent geluid** en onversterkt menselijk stemgeluid. **Omdat de gemeenten de geluidbelasting regelen in het omgevingsplan is het onder het nieuwe stelsel aan de gemeenten om te voorzien in specifieke regels voor bijzondere gevallen waar de standaardwaarden niet of minder toepasselijk zijn.**" (Stb. 2018/292, p. 531)."*

*"Ook kan het zijn dat de dosismaat van de standaardwaarden niet past bij de activiteit. Zo zou bijvoorbeeld voor een activiteit die vooral **laagfrequent geluid emitteert een normering in dB(C) beter passend kunnen zijn dan de standaardwaarden die in dB(A) zijn uitgedrukt.** In een dergelijk geval kan het bevoegde bestuursorgaan kiezen voor een andere waarde om te voldoen aan de norm dat het geluidniveau aanvaardbaar is." (Stb. 2018/292, p. 359)*

OMGEVINGSVERGUNNING MBA – GELUIDNORMEN OMGEVINGSPLAN

VERHOUDING OMGEVINGSVERGUNNING MILIEU TOT GELUIDREGELS OMGEVINGSPLAN

- Bal bevat - uitzonderingen daargelaten (bijv. mijnbouwwerken) – géén geluidnormen voor MBA's
- Waarom niet? Uitgangspunt: geluidnormering van 'activiteiten' (waaronder MBA's) in het omgevingsplan
- Bij de verlening van een omgevingsvergunning milieu **moet** rekening worden gehouden met geluidregels omgevingsplan
- artikel 8.9 lid 3 Bkl
- Conflicteert aangevraagde omgevingsvergunning milieu met geluidregels omgevingsplan?
  - Evt. afwijken van geluidregels omgevingsplan (twee routes: via planologische maatwerkvoorschriften ex 4.5 Omgevingswet of BOPA)

VERHOUDING MBA TOT GELUIDREGELS OMGEVINGSPLAN

Stb. 2018, 292, p. 432-433:

"Het omgevingsplan zal immers regels bevatten over de milieugevolgen van milieubelastende activiteiten, ook gelet op de instructieregels die in dit besluit zijn gesteld over de onderwerpen geluid, trillingen, geur en externe veiligheid. In dit besluit is daarom bepaald dat bij de beoordeling of sprake is van significante milieuverontreiniging in ieder geval rekening gehouden wordt met het omgevingsplan. Dit betekent dat het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit moet motiveren op welke wijze de regels in het omgevingsplan de inhoud van het besluit hebben beïnvloed (...). **De regels kunnen aanleiding geven om voorschriften te verbinden aan de omgevingsvergunning die ook zijn ingegeven door die regels van het omgevingsplan of om zelfs de omgevingsvergunning te weigeren. Dit hoeft echter niet in alle gevallen. Een omgevingsvergunning zou bijvoorbeeld kunnen worden verleend als ondanks afwijking van de regels van het omgevingsplan is gewaarborgd dat de activiteit geen significante verontreiniging veroorzaakt.** In dat geval moet wel een omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit worden aangevraagd. Zonder die laatste vergunning kan niet worden afgeweken van het omgevingsplan."

VERHOUDING MBA TOT GELUIDREGELS OMGEVINGSPLAN

Vraag: Wanneer een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een MBA voldoet aan de geluidsnormen in het omgevingsplan, kan het bevoegd gezag dan (toch) strengere geluidvoorschriften aan de omgevingsvergunning voor de MBA verbinden?

Ja, mits (uiteraard) deugdelijk gemotiveerd (artikel 3:46 van de Awb) en de strengere norm niet strenger is dan noodzakelijk om het gestelde doel te bereiken (artikel 3:4 van de Awb).

- *daargelaten dat de geluidsnormen in het omgevingsplan (hoofdzakelijk) **immissie**normen zullen zijn, en het bevoegd gezag aan de omgevingsvergunning voor een MBA (ook) **emissie**normen kan verbinden.*

VERHOUDING MBA TOT GELUIDREGELS OMGEVINGSPLAN

Ander punt: het inrichtingenbegrip wordt onder de Omgevingswet verlaten (i.v.m. introductie begrip MBA)

Let wel, voor geluidnormering in het omgevingsplan is inrichtingenbegrip onder omstandigheden toch wel weer van belang (bijv. bij een supermarkt of schoolcomplex)

"Artikel 5.58 (meerdere activiteiten beschouwen als één activiteit)

Voor de toepassing van deze paragraaf wordt als één activiteit beschouwd:

*a. een activiteit als bedoeld in de afdelingen 3.3 tot en met 3.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving; **of***

*b. als het gaat om andere activiteiten dan bedoeld onder a, **meerdere activiteiten** die worden verricht op **dezelfde locatie** en die:*

*1°. **rechtstreeks met elkaar samenhangen** en **met elkaar in technisch verband staan; of***

*2°. elkaar **functioneel ondersteunen.**"*

VERHOUDING MBA TOT GELUIDREGELS OMGEVINGSPLAN

Stb. 2018, 292, p. 712:

*"Wanneer op een locatie meerdere, onderling samenhangende activiteiten worden verricht, gelden de regels voor dit samenstel van activiteiten. **Dit is bijvoorbeeld aan de orde als de activiteiten behoren tot een bedrijf. Ook activiteiten die niet op het terrein van een bedrijf plaatsvinden, maar in de onmiddellijke nabijheid daarvan, kunnen onderdeel zijn van een activiteit in de zin van dit lid.** Een voorbeeld hiervan zijn **laad- en losactiviteiten die op de openbare weg of aan een kade** worden uitgevoerd."*

DEEL III: PRAKTIJKCASUSSEN

CASUS: BOPA VOOR EEN SUPERMARKT

PRAKTIJKCASUS 1: BOPA VOOR EEN SUPERMARKT

- Ter plaatse van gronden die nu zijn bestemd als 'Groen' is de AH voornemens een supermarkt te exploiteren. Hiervoor is een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) nodig.
- B&W zijn voornemens de BOPA te verlenen.
- In het omgevingsplan van rechtswege van de betreffende gemeente staan geluidsnormen (ingevoegd via de bruidsschat).
- **Moeten B&W geluidvoorschriften verbinden aan de BOPA? Of hoeft dat niet en gelden de geluidvoorschriften in het omgevingsplan (die d.m.v. de bruidsschat onderdeel uitmaken van het omgevingsplan van rechtswege)?**

PRAKTIJKCASUS 1: BOPA VOOR EEN SUPERMARKT

Antwoord:

- Toetsingskader BOPA:
  - Artikel 8.0a, tweede lid, en artikel 8.0b van het Bkl.
  - Instructieregels uit H5 Bkl zijn van overeenkomstige toepassing op de aanvraag om BOPA (artikel 8.0b lid 1 onder a van het Bkl).
  - Aanvraag om BOPA moet worden geweigerd als sprake is van strijdigheid met de instructieregels van H5 van het Bkl (artikel 8.0b lid 2 onder a van het Bkl).
  - Artikel 5.55 e.v. van het Bkl: instructieregels voor geluid
  - Artikel 5.65 van het Bkl: uitgangspunt is dat het omgevingsplan geluidnormen moet bevatten. Deze bepaling is dus van **OVEREENKOMSTIGE TOEPASSING** op een BOPA (artikel 8.0b lid 1 onder a van het Bkl)

PRAKTIJKCASUS 1: BOPA VOOR EEN SUPERMARKT

Betekent dit nu dat in alle gevallen geluidnormen moeten worden opgenomen in de BOPA? Twee redeneringen mogelijk:

- Ja, de instructieregels zijn van overeenkomstige toepassing verklaard, dus ja dat moet altijd.
- Nee, dat hoeft niet als voldaan wordt aan de geluidsnormen uit de bruidsschat en daar niet van af wordt geweken.

Wat volgt uit het wetssysteem?

VOORSCHRIFTEN AAN DE BOPA

- Aan een BOPA worden de voorschriften verbonden die nodig zijn met het oog op de beoordelingsregels die gelden voor de BOPA
  - Artikel 5.34 lid 1 Omgevingswet
- Voorschriften moeten gericht zijn op **de belangen** uit de beoordelingsregels die van toepassing zijn (artikel 8.0a lid 2 en 8.0b lid 1 van het Bkl)
- In de kern gaat het bij de BOPA om voorschriften:
  - in het belang van 'een evenwichtige toedeling van functies aan locaties' – ruime open norm die ook een ruim toepassingsbereik kent
  - gericht op het kunnen voldoen of juist afwijken van de instructieregels uit H5 van het Bkl

VOORSCHRIFTEN AAN DE BOPA

Artikel 8.0b Bkl bepaalt dat de instructieregels die zien op omgevingsplannen van “**overeenkomstige toepassing**” zijn op de **BOPA**

De instructieregels uit H5 Bkl verplichten tot het vastleggen van verschillende milieunormen (o.a. geluid, geur en trillingen) in het omgevingsplan

Wat betekent dit nu de instructieregels uit H5 Bkl van “overeenkomstige toepassing” zijn verklaard op de BOPA?

HAMVRAAG: Moeten aan de BOPA geluidvoorschriften worden verbonden of is het voldoende dat slechts getoetst wordt aan die instructieregels voor geluid? En hoe verhoudt dit zich tot de geluidnormen uit de bruidsschat?

Zoals gezegd: twee redeneringen mogelijk, maar wat is de juiste?

VOORSCHRIFTEN AAN DE BOPA

Verbinden milieuvoorschriften aan BOPA: zorgvuldige formulering is vereist

Vgl. Vزر. Rb. Zeeland West-Brabant 23 januari 2025, ECLI:NL:RBZWB:2025:294:

Een voorschrift dat bepaalt dat de warmtepompen bij een appartementencomplex niet meer dan **"40 dB geluid mogen veroorzaken bij de burenen"** is te vaag en daarmee te rechtsonzeker.

Het voorschrift is onduidelijk en (hartstikke) rechtsonzeker:

- welk geluid wordt er precies bedoeld? Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau? Piekgeluiden? Of is het toch een cumulatieve norm?
- schrijft niet voor hoe het "geluid" moet worden gemeten;
- en **waar** op het perceel van de burenen moet worden gemeten? In de tuin? Of toch de gevel?

CASUS: OMGEVINGSPLAN EN EVENEMENTEN

CASUS: EVENEMENTEN IN HET OMGEVINGSPLAN

- De gemeente X stelt een nieuw deel van het omgevingsplan voor het centrumgebied vast.
- Op een deel van die gronden vinden jaarlijks evenementen plaats.
- **Moet de gemeenteraad geluidnormen opnemen in het omgevingsplan voor die betreffende evenementen?**

CASUS: EVENEMENTEN IN HET OMGEVINGSPLAN

Antwoord:

- Vertrekpunt is paragraaf 5.1.4.2.2 van het Bkl: instructieregels voor geluidveroorzakende activiteiten.
- Vooropgesteld: de gemeenteraad is **altijd** bevoegd – en onder omstandigheden zelfs verplicht – om geluidsnormen op te nemen voor evenementen in het omgevingsplan (vanuit een ‘evenwichtige toedeling van functies aan locaties’).
- Of de instructieregels voor geluid daartoe ook dwingen hangt af van de situatie die zich voordoet.

CASUS: EVENEMENTEN IN HET OMGEVINGSPLAN

Antwoord:

- Artikel 5.63 lid 2 van het Bkl zondert bepaalde evenementen uit van de toepassing van de instructieregels. Namelijk evenementen die niet plaatsvinden op een (vaste) locatie voor evenementen.
- Let wel: artikel 5.59 van het Bkl (omgevingsplan moet erin voorzien dat het geluid door een activiteit op een geluidgebouwgevoelig gebouw aanvaardbaar is) en let op de norm van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (artikel 4.2 lid 1 Omgevingswet).

CASUS: WONINGEN BINNEN DE GELUIDSZONE VAN EEN BESTAAND INDUSTRIETERREIN

CASUS

Gemeente X is voornemens om woningen binnen de geluidszone van een krachtens de Wet geluidhinder gezoneerd industrieterrein mogelijk te maken. Hiervoor wordt een nieuw deel van het omgevingsplan vastgesteld.

Kunnen voor de woningen die zijn gelegen in de geluidszone na 1 januari 2024 nog hogere waarden besluiten op grond van de Wet geluidhinder worden genomen? Zo ja, hoe kan dat? De Wet geluidhinder is toch vervallen?

- **Antwoord:**

- Ja. Zie artikel 3.6 lid 1 onder a van de Aanvullingswet geluid. Totdat GPP's zijn vastgesteld, kunnen hogere waarden worden vastgesteld op basis van de algemene overgangsregeling van artikel 3.6 lid 1 onder a van de Aanvullingswet geluid.

"1. Het recht zoals dat gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet blijft van toepassing op:

a. de op dat tijdstip aanwezige industrieterreinen als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder en het geluid van die industrieterreinen op woningen, andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen binnen de zones van die industrieterreinen, totdat de gemeenteraad, respectievelijk provinciale staten, op grond van artikel 2.11a van de Omgevingswet bij omgevingsplan als omgevingswaarden geluidproductieplafonds heeft vastgesteld, respectievelijk op grond van artikel 2.12a, eerste lid, bij besluit als omgevingswaarden geluidproductieplafonds hebben vastgesteld rondom die industrieterreinen, en deze besluiten in werking zijn getreden, met dien verstande dat: (...)"

- Let op: artikel 3.6 lid 1 aanhef en onder c sub 2 van de Aanvullingswet geluid ziet **NIET** op nieuw te bouwen nog niet geprojecteerde woningen:

"1. Het recht zoals dat gold voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet blijft van toepassing op:

(...)

c. de onderstaande besluiten, totdat deze onherroepelijk zijn:

(...)

2°. het vaststellen van een hogere waarde voor de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting van bestaande, in aanbouw zijnde en geprojecteerde woningen, andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen op grond van hoofdstuk V van de Wet geluidhinder ten behoeve van een besluit waarvoor een aanvraag is ingediend of waarvan een ontwerp ter inzage is gelegd voor het tijdstip waarop de onder a bedoelde besluiten tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden in werking zijn getreden, (...)"

CASUS: BEDRIJF OP EEN BESTAAND INDUSTRIETERREIN

CASUS

Binnen de gemeentegrenzen bevindt zich een bestaand industrieterrein. Op dit industrieterrein was onder het oude recht de Wet geluidhinder van toepassing. Dit betekent dat rondom het industrieterrein een geluidszone is vastgelegd waarbuiten de geluidbelasting van alle bedrijven tezamen niet meer mag bedragen dan 50 dB(A). Bedrijf X wil zijn bedrijfsactiviteiten uitbreiden. Hiervoor is een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en een BOPA vereist.

Moeten B&W die aanvragen toetsen aan de 50 dB(A)-contour (zoals dat het geval was onder het oude recht, zie bijv. artikel 2.14 van de Wabo)?

CASUS

- **Antwoord:**

- Onder het oude recht (Wet geluidhinder) moest rondom het industrieterrein en 50 dB(A)-contour worden vastgesteld.
- Let op: voor industrieterreinen gaat een nieuw stelsel gelden, namelijk systeem van GPP's (als omgevingswaarde) (zie artikel 2.11a van de Omgevingswet). Tot het moment dat de gemeenteraad de GPP's bij omgevingsplan vaststelt, blijft de Wet geluidhinder van toepassing. Zie ook artikel 3.6 van de Aanvullingswet geluid.
- Tot het moment dat GPP's zijn vastgesteld, blijft de 50 dB(A)-contour van toepassing (zie artikel 3.6 van de Aanvullingswet geluid).
- De rondom het industrieterrein gelegen geluidszone maakt onderdeel uit van het tijdelijk deel van het omgevingsplan van rechtswege.

CASUS

- **Eerste vraag:** moet een aanvraag om MBA getoetst worden aan de regels uit het omgevingsplan en dus ook aan de geluidszone die in het omgevingsplan vastligt? Ja. Dit volgt uit artikel 8.9 lid 3 van het Bkl).
- **Tweede vraag:** moet een aanvraag om BOPA getoetst worden aan de geluidszone die vastligt in het omgevingsplan? Ja. Desnoods kan er van afgeweken worden, toch?

CASUS: STILLERE HEFTRUCKS AFDWINGEN VIA HET OMGEVINGSPLAN

CASUS

Aan de rand van een bestaand bedrijventerrein bevindt zich een metaalbedrijf.

Dit metaalbedrijf maakt voor de bevoorrading gebruik van een diesel-aangedreven heftruck.

Dit veroorzaakt geluidshinder bij de omliggende bestaande woningen en daarnaast zijn nieuwe woningen voorzien in de nabijheid van dat bedrijf.

Bij de voorbereiding van het nieuwe deel van het omgevingsplan vraagt de gemeenteraad zich af of het mogelijk is om in het omgevingsplan te bepalen dat het bestaande metaalbedrijf niet langer meer gebruik maakt van diesel-aangedreven heftrucks. De gemeenteraad ziet liever dat de diesel-aangedreven heftrucks worden vervangen door stillere en elektrisch aangedreven heftrucks.

Kan de gemeenteraad door middel van een regeling in het omgevingsplan dit afdwingen? Waarom wel of niet?

CASUS

- Paragraaf 5.1.4.2 van het Bkl bevat instructieregels voor geluid. Deze regels zijn niet uitputtend.
- Het Bal regelt verder niets t.a.v. geluid noch volgen daaruit beperkingen over het stellen van regels op dit vlak in het omgevingsplan.
- **Wat blijft over?** De norm van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (artikel 4.2 lid 1 van de Omgevingswet). Hamvraag: zijn er locatiespecifieke redenen om de bedoelde regeling in het omgevingsplan vast te leggen, en is dit ingegeven vanuit een evenwichtige toedeling van functies aan locaties?
- Doel: beschermen **bestaande** alsook **beoogde nieuwe** woningen tegen geluidhinder. Belang dat valt onder evenwichtige toedeling van functies aan locaties.
- Dus in beginsel mogelijk om het gebruik van elektrisch aangedreven heftrucks via het omgevingsplan juridisch bindend voor te schrijven.

CASUS

- Vervolg vraag: moet er voorzien worden in overgangsrecht? Dat hangt er maar net van af. Gemeenteraad kan en mag werken met directe **gebodsbepalingen**, maar kan ook voorzien in een uitgestelde inwerkingtreding van het gebodsbepaling (tijdelijk overgangsrecht). Afwachten hoe de bestuursrechter hiermee om zal gaan.
- Oud recht: artikel 2.20 lid 5 van het Activiteitenbesluit: bevoegd gezag kan bij maatwerkvoorschrift bepalen welke technische voorzieningen in de inrichting worden aangebracht en welke gedragsregels in acht worden genomen teneinde aan de geldende geluidsnormen te voldoen.

JURISPRUDENTIE

- **AbRS 27 januari 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BL0720:**
- B&W Delft leggen maatwerkvoorschrift op aan inrichting. Strekking: een heftruck waarmee binnen de inrichting wordt gewerkt mag alleen een elektrische heftruck zijn met een bronvermogen van ten hoogste 90 dB(A) mag. De kosten die redelijkerwijs voor de aanschaf van een elektrische heftruck moeten worden gemaakt zullen worden vergoed.
- Waarom? Doel van de maatwerkvoorschriften is het mogelijk maken van de bouw van nieuwe woningen op een afstand van ongeveer 27 meter van de inrichting.
- Appellante: de vervanging van de thans gebruikte dieselheftruck door een elektrische heftruck leidt tot beperkingen van de bedrijfsvoering omdat een elektrische heftruck minder capaciteit heeft dan een dieselheftruck. Bovendien zullen volgens haar door de inzet van een elektrische heftruck de piekgeluiden tengevolge van het laden en lossen niet worden verminderd, en zal door de minder krachtige elektrische heftruck de bedrijfstijd toenemen met meer pieken in het geluidniveau tot gevolg.

Wat overweegt de Afdeling?

"2.4.3. De Afdeling overweegt voorts dat, gelet op de stukken, onder meer het rapport van Oranjewoud, en het verhandelde ter zitting, onvoldoende aannemelijk is geworden dat het voorschrift dat alleen van een elektrische heftruck gebruik mag worden gemaakt de bedrijfsvoering van [appellante] niet nadelig beïnvloedt. Zo is ter zitting onder meer gesteld dat door de geringere capaciteit en het uitgeput raken van de accu de heftruck langer in bedrijf zal moeten zijn dan een dieselheftruck. Als gevolg daarvan is tevens onzeker of de beoogde vermindering van het geluidsniveau door deze maatregel wordt bereikt. Het college heeft geen onderzoek gedaan naar het effect van dit maatwerkvoorschrift op de bedrijfsvoering. Ook in zoverre berust het besluit niet op deugdelijk onderzoek. De beroepsgrond slaagt.

"2.4.4. De Afdeling overweegt voorts dat niet in geschil is dat na realisatie van de voorgenomen woningbouw overschrijding van geluidgrenswaarden plaatsvindt. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 16 december 2009, in zaak nr. 200805334/1/M2) moet het vaststellen van maatwerkvoorschriften, ook ten aanzien van technische voorzieningen en gedragsregels als bedoeld in artikel 2.20, vijfde lid, van het Activiteitenbesluit, met het oog op een nog te realiseren situatie op zich mogelijk worden geacht. De Afdeling stelt echter vast dat de verplichting tot het gebruik van een elektrische heftruck met een bronvermogen van maximaal 90 dB(A) onmiddellijk geldt en niet pas vanaf het moment van realisatie van de geplande woningen. De geplande woningen kunnen gelet daarop geen rechtvaardiging vormen voor het opleggen van dit maatwerkvoorschrift. Gelet op het vorenstaande berust het besluit tot het opleggen en het in het bestreden besluit op bezwaar in stand laten van dit maatwerkvoorschrift niet op een deugdelijke motivering, hetgeen in strijd is met artikel 7:12 van de Algemene wet bestuursrecht. De beroepsgrond slaagt.

2.5. Het beroep is gegrond. Het bestreden besluit op bezwaar dient te worden vernietigd. De overige gronden behoeven geen bespreking."

CASUS: VNG-HANDREIKING ACTIVITEITEN EN MILIEUZONERING

CASUS

De VNG heeft recent de Handreiking Activiteiten en Milieuzonering uitgebracht. Gemeente Apeldoorn bereidt een omgevingsplan voor en dient een geluidregeling op te nemen in het omgevingsplan. De gemeente overweegt hierbij gebruik te maken van de genoemde Handreiking.

Hoe verhoudt deze Handreiking zich tot de in paragraaf 5.1.4.2 van het Bkl vastgelegde instructieregels voor geluid?

CASUS

- **Antwoord:**

- Handreiking is **aanvullend** op instructieregels van het Bkl. Er zal **ALTIJD** getoetst moeten worden aan de instructieregels uit het Bkl.

VNG-HANDREIKING 'ACTIVITEITEN EN MILIEUZONERING'

Opvallendste verschillen tussen oude en nieuwe Handreiking:

- Stelsel van richtafstanden tussen gevoelige **en** milieubelastende activiteiten keert niet meer terug. Normering activiteiten d.m.v. zones met daaraan gekoppeld concrete milieunormen is het uitgangspunt.
  - Richtafstanden blijken in de praktijk te groot of juist te klein;
  - Richtafstanden zijn generiek en houden geen rekening met de daadwerkelijke milieubelasting van een activiteit;
  - Lijsten met bedrijfsactiviteiten zijn niet altijd volledig dekkend.

*"De in deze handreiking beschreven nieuwe systematiek voor milieuzonering werkt niet meer met zones gekoppeld aan milieucategorieën en een Lijst van activiteiten met afstanden per activiteit. **In plaats daarvan wordt gewerkt met zones met milieuwaarden die de gebruiksruimte per activiteit begrenzen, zónder een Lijst van activiteiten.**" (Handreiking 2024, p. 6)*

VNG-HANDREIKING 'ACTIVITEITEN EN MILIEUZONERING'

Opvallendste verschillen tussen oude en nieuwe Handreiking:

- Integratie van ruimtelijke ordeningsregels **én** milieuregels in het omgevingsplan

*"Deze nieuwe systematiek hanteert **een aanpak die Wezenlijk anders is dan de aanpak uit de uitgave Bedrijven en milieuzonering uit 2009**. De **integratie van beide sporen** (ruimtelijk en milieuspoor, toevoeging RB) maakt dat er meer samenwerking nodig is tussen de ruimtelijke- en de milieudisciplines. Dit past bij de inhoud én de "geest" van de Omgevingswet: betere integratie van beleidsterreinen."*
(Handreiking 2024, p. 5)

VNG-HANDREIKING 'ACTIVITEITEN EN MILIEUZONERING'

Opvallendste verschillen tussen oude en nieuwe Handreiking:

- Handreiking 2024 ziet op enkel de aspecten geur en geluid. Oude Handreiking (2009) bevatte richtafstanden voor geluid, geur, stof, gevaar
  - Let op: Handreiking ziet **NIET** op geur door activiteiten in het buitengebied (p. 13 Handreiking)
  - Let op: Handreiking ziet alleen op langtijdgemiddeld beoordelingsniveau en **NIET** op piekgeluiden
- Toepassing van de VNG-handreiking is **aanvullend** op de (door)vertaling van de instructieregels uit H5 Bkl voor geluid en geur in het omgevingsplan

VNG-HANDREIKING 'ACTIVITEITEN EN MILIEUZONERING'

Zie ook de toelichting in de Handreiking (p. 16) op dit punt:

*"Dit houdt in dat bij de vertaling van de instructieregels in hoofdstuk 5 van het Bkl naar het omgevingsplan, zoveel mogelijk wordt voorzien in (gebiedsgerichte) standaardwaarden en -regels voor onder meer geluid en geur. Deze waarden en regels gelden standaard op de gevels van milieugevoelige gebouwen en de grens van locaties voor woonschepen of woonwagens. Ze zijn van toepassing op de toegelaten geluid- en geurveroorzakende activiteiten binnen de gemeente. **De specifieke regels op basis van deze handreiking gelden aanvullend op deze standaard gebiedsgerichte regels in het omgevingsplan.**"*

Waarom is dat nodig?

VNG-HANDREIKING 'ACTIVITEITEN EN MILIEUZONERING'

Instructieregels Bkl gaan uit voor geluid en geur uit op een max. toelaatbare waarde ter plaatse van de gevel van een gevoelig object. Naar mate de afstand tussen een (geluid- of geurveroorzakende) activiteit en een gevoelig object groter is, krijgt de geluid- of geurveroorzakende activiteit **teveel** milieuruimte

Artikel 5.69 en 5.93 Bkl geven planwetgever de bevoegdheid om de immissienorm te laten gelden **"op een locatie die dichterbij de activiteit is gelegen"**

In die (beleids)ruimte gaat de Handreiking een rol spelen

VNG-HANDREIKING 'ACTIVITEITEN EN MILIEUZONERING'

De Handreiking beoogt invulling te geven aan de ruimte die art. 5.69 en 5.93 Bkl de planwetgever geeft

Handreiking, p. 17:

*"De basis voor deze aanvullende regeling ligt in het Bkl. **Het is op grond van de artikelen 5.69 en 5.93 Bkl toegestaan om de gebruiksruijnte voor geluid en geur op kortere afstand te begrenzen. Dat betekent dat een geluid- of geurwaarde niet uitsluitend ter plaatse van de milieugevoelige activiteit hoeft te gelden, maar dat het ook is toegestaan die waarde te laten gelden op een locatie tussen de bron en de ontvanger in.** Hiermee maakt het Bkl het dus mogelijk om te voorkomen dat een milieuhinderlijke activiteit **een onevenredig grote gebruiksruijnte voor geluid en geur inneemt als die activiteit geen milieugevoelige functies in de nabijheid heeft.**"*

VNG-HANDREIKING 'ACTIVITEITEN EN MILIEUZONERING'

- Handreiking kan zowel worden toegepast voor nieuwe situaties, als voor het bestaande situaties

VNG-HANDREIKING 'ACTIVITEITEN EN MILIEUZONERING'

- Toepassing Handreiking 2024 is niet eenvoudig
- Vereist (vergaande) kennis van de werking van de instructieregels voor geluid en geur uit H5 Bkl **én** daarnaast doorgronding van het (ingewikkelde) systeem van de Handreiking 2024, en niet te vergeten kennis van **hoe** dit op juridisch juiste wijze in het omgevingsplan vast te leggen

CASUS: GELUIDREGELS IN DE PROVINCIALE OMGEVINGSVERORDENING

GELUIDREGELS IN DE PROVINCIALE OMGEVINGSVERORDENING

- De provincie Limburg wenst in de omgevingsverordening instructieregels voor geluid op te nemen waar gemeenten aan moeten toetsen bij het vaststellen van omgevingsplannen en/of het verlenen van BOPA's.
- **Kan dit?**

Antwoord:

Artikel 22 van de Omgevingswet:

"Bij omgevingsverordening kunnen, met inachtneming van de grenzen van artikel 2.3, tweede lid, regels worden gesteld over de uitoefening van taken of bevoegdheden door bestuursorganen om te voldoen aan bij omgevingsverordening vastgestelde omgevingswaarden of voor het bereiken van andere doelstellingen voor de fysieke leefomgeving."

Artikel 2.23 lid 1 van de Omgevingswet:

"1. Regels op grond van artikel 2.22 kunnen alleen worden gesteld over:

a. de inhoud of motivering van:

(...)

2° een omgevingsplan of waterschapsverordening,"

Dus antwoord: Ja, PS kunnen dat. Maar let wel:

- Instructieregels uit provinciale verordening mogen **niet** in strijd zijn met Rijksregels t.a.v. geluid, i.c. instructieregels geluid uit H3 én H5 van het Bkl.
- Tevens toets aan subsidiariteitsvereiste, artikel 2.3 lid 2 van de Omgevingswet:

"Een bestuursorgaan van een provincie oefent een taak of bevoegdheid, als dat bij de regeling daarvan is bepaald, alleen uit als dat nodig is:

*a. met het oog op een **provinciaal belang** en dat belang niet op een doelmatige en doeltreffende wijze door het gemeentebestuur kan worden behartigd, of*

b. voor een doelmatige en doeltreffende uitoefening van de taken en bevoegdheden op grond van deze wet of de uitvoering van een internationaalrechtelijke verplichting."

- Zie verder ook artikel 2.2 van de Omgevingswet: kort samengevat, bestuursorganen houden bij de uitoefening van hun bevoegdheden rekening met elkaars belangen.
- Het voorgaande betekent dat PS in de omgevingsverordening instructieregels voor geluid mogen opnemen, aanvullend op de instructieregels uit het Bkl voor geluid. Wel zullen PS moeten motiveren dat (tenminste) sprake is van een provinciaal belang dat het stellen van die regels rechtvaardigt.

Rachid Benhadi

T 06 – 13 73 69 52

E r.benhadi@hekkelman.nl

Advocatuur Nijmegen

Prins Bernhardstraat 1

6521 AA Nijmegen

advocatuur@hekkelman.nl

024 - 382 83 84

Notariaat Nijmegen

Oranjesingel 41

6511 NN Nijmegen

notariaat-nijmegen@hekkelman.nl

024 - 382 84 86

Notariaat Arnhem

Sickeszplein 1

6821 HV Arnhem

notariaat-arnhem@hekkelman.nl

026 - 377 71 11